

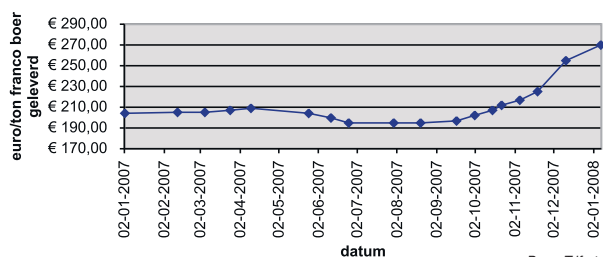
Een grote vraag naar kunstmest in een korte periode kan logistieke problemen veroorzaken, door een beperkte transportcapaciteit.

Kunstmestprijs piekt

De prijs van kunstmest breekt record na record. De Duitse landbouw stevent zelfs af op een tekort aan kunstmest komend voorjaar. Luuk Hagting van kunstmest-groothandel Triferto sluit schaarste voor de Nederlandse landbouw uit, tenzij er logistieke problemen ontstaan door bijvoorbeeld een nat voorjaar.

Door: Robert Ellenkamp
Fotografie: Triferto

De prijs van kalkammonsalpeter (KAS) stijgt fors. Half januari betaalden akkerbouwers volgens Triferto 260 euro per ton voor de meest populaire stikstofhoudende meststof in Nederland. Onderzoeker Jan Bolhuis van het LEI meldt een prijs van 300 euro die boeren betaalden. Vorig jaar lag de prijs in januari rond de 220 euro. Voor een akkerbouwbedrijf van 55 hectare betekent dit bijna 4.000 euro extra kosten per jaar. De prijs blijft nog wel even stijgen, verwacht Luuk Hagting. „Een prijs van 300 euro of meer is aannemelijk. De prijspeik lag afgelopen jaren in maart, wanneer de vraag naar kunstmest het grootst was. Dat zal in 2008 niet anders zijn.”

Bolhuis durft geen uitspraken te doen over de prijspeik. „Kunstmestprijzen werden altijd in het najaar bekend gemaakt. Door vroegtijdig te bestellen kreeg je korting. De prijs lag door het seizoen op een redelijk stabiel peil. De laatste jaren schommelt die prijs meer, maar het is niet te voorspellen hoe het verloop zal zijn.”

Ongrijpbaar

Ook de minder populaire kunstmestsoorten als NPK 15-15-15 en Tripelsuper laten grote stijgingen zien. Een ton NPK 15-15-15 kostte vorig jaar maart 223 euro, terwijl de prijs half januari schommelde rond de 345 euro. De fosfaatmeststof Tripelsuper verdubbelde zelfs ruim in prijs van 210 euro naar 480 euro per ton, zo laat Hagting weten. Bolhuis toont prijsstijgingen voor NP 26-7 van maar liefst 70 euro per ton sinds juni 2007. Kopers betalen 348,50 euro.

Ook bij de kalihoudende meststoffen is het niet anders. Over een periode van een half jaar steeg Kali 60 met 100 euro naar 365 euro per ton. Bolhuis weet niet wat deze prijsstijging veroorzaakt. „Ik weet niet waarom kali ook in prijs zou moeten stijgen. Mij bekruipt het gevoel dat alle negatieve aspecten ten aanzien van grondstoffen dubbel zoveel aandacht krijgen dan anders, waardoor er min of meer een hype ontstaat om maar snel te bestellen. Dat drijft de prijzen op. En doordat alle prijzen stijgen, is het eenvoudig om ook de kunstmestprijzen iets te verhogen.”

Oorzaken

Aan de ongekende prijsstijging van stikstof- en fosfaathoudende meststoffen liggen diverse oorzaken ten grondslag, zoals de gestegen olieprijs. De prijs van stikstof is gekoppeld aan de olieprijs, omdat voor de productie van ammoniak aardgas nodig is. Daarnaast stijgt de vraag naar stikstof wereldwijd. Het afgelopen jaar met drie procent, stelt Hagting. Dat is overigens vooral een vraag naar de meststof ureum, maar bij schaarste grijpen kopers naar KAS zodat ook daarvan de prijs oploopt. Een stijgende vraag naar fosfaat, onder meer vanuit China, zorgde in de eerste helft van vorig

jaar al voor een forse prijsstijging.

Daarnaast is de productiecapaciteit in West-Europa sinds 1985 afgenomen door de milieuregelgeving. Die afname bedroeg tot en met 2006 38 procent. In 2006 ontstond er evenwicht op de West-Europese markt. Hagting: „Door die afname kopen bedrijven sinds vorig jaar in op de wereldmarkt. Alleen betalen kopers in Azië, Zuid-Amerika en Rusland inmiddels meer voor de kunstmest dan wij in Europa, zodat de prijs ook in Europa verder oploopt.” Bolhuis wijst nog op de gunstige graanmarkt, waardoor akkerbouwers niet zuiniger zullen strooien dan andere jaren. Ook melkveehouders kunnen prijsstijgingen van kunstmest door de gestegen melkprijs makkelijker opvangen, zodat de vraag niet kleiner zal zijn.

Tekort

In sommige delen van West-Europa gaat zelfs een tekort ontstaan, voorspelt Hagting. Hij doelt op gebieden in Duitsland. Daar werd in het verleden fors geërbaakt. Door het stopzetten van de braakregeling neemt het landbouwareaal waar mest naar toe moet met tien procent toe, terwijl de importen juist zijn afgenomen ten opzichte van de afgelopen jaren. Nederlandse boeren zitten in vergelijking met de Duitse landbouw gunstiger, doordat er grote kunstmestfabrieken aanwezig zijn. Te korten uitsluiten kan Hagting echter niet. „De gevraagde hoeveelheden zijn wel voorradig. Op logistiek vlak kunnen echter problemen ontstaan, zodat de kunstmest niet tijdig op de juiste plek is.”

Hagting wijst fijntjes op het incident vorig jaar in Duitsland, waar een vrachtboot enkele dagen de Rein blokkeerde voor de scheepvaart. Een vrachtschip met kunstmest lag aan de verkeerde kant van de stremming en daardoor wist de groothandel met de grootste moeite de groothandel overal tijdig de kunstmest te leveren. Een nat voorjaar kan ook roet in het eten gooien. „Melkveehouders beginnen in maart met het strooien. Als het dan te nat is en de vraag naar kunstmest verschuift naar eind maart of begin april valt de vraag samen met die in de akkerbouw. Dan kan het op logistiek vlak fout lopen.”